

POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE

Postboks 4773 Nydalen
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Besøksadresse:
Nydalen allé 35

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 20/1240-CFH
Vår ref.: 20/02090-6
Dato: 3. juni 2020

Høring - Forslag til ny våpenforskrift mv.

Vi viser til brev av 10. mars 2020 hvor forslag til ny våpenforskrift sendes på høring.

Formålet med ny våpenforskrift er å gi utfyllende regler til ny våpenlov, som ble vedtatt av Stortinget i mars 2018. Videre er hensikten med forskriften å samle regulering fra flere ulike forskrifter og løfte opp sentrale bestemmelser som i dag er regulert i ulike rundskriv.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) er positive til at regelverket på området hovedsakelig samles i en lov og en forskrift. Dagens regelverk kan i dag oppleves som uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig da det er spredt i ulike kilder.

For tjenesten er det særlig tre temaer i høringsnotatet som har betydning for vår oppgaveutførelse. Vi vil her særlig fremheve viktigheten av at tjenesten har tilgang til våpenregisteret. Videre er vi positive til at det nå forskriftsfestes at opplysninger fra PST inngår som en del av skikkehetsvurderingen ved søknad om våpentilatelse eller ved tilbakekall av slik tillatelse. Begge forhold bidrar til at tjenesten har tilgang på og kan gi informasjon som hindrer uønskede hendelser ved bruk av våpen. Endelig er det viktig for tjenesten å få klarhet i hvem som har myndighet til å bevæpne utenlandske livvakter i Norge. For øvrig knytter våre merknader seg hovedsakelig til forslagene som er relatert til bestemmelser som har betydning for personers våpenkapasitet.

Ovennevnte temaer er omtalt først i vårt hørings svar. Foruten kommentarer til våpenregisteret, skikkehetsvurderingen og bevæpning av utenlandske livvakter, følger numreringen forslag til ny forskrift (fra side 36 i høringsnotatet).

Kapittel 13. Det sentrale våpenregisteret

§ 13-2 Opplysninger som kan registrerast

I bestemmelsen forskriftsfestes hvilke opplysninger som kan registreres i våpenregisteret.

PST merker seg at opplistingen av opplysninger ikke er uttømmende, og er usikre på hva som ligger i detaljer i hvert enkelt av punktene, men er av den mening at adresse, kontaktinformasjon og klubbtilhørighet bør fremgå av registeret.

§ 13-3 Tilgang (adgang til direkte søk)

Av bestemmelsen fremgår det at tilgang til våpenregisteret bare skal gis til ansatte med tjenestemessig behov, og i tråd med de formål som er nevnt i § 13-1 i forskriften (det antas at henvisningen beror på en skrivefeil og at det her skal stå § 13-2).

PST har i dag tilgang til våpenregisteret med hjemmel i Instruks for våpenregisteret (RPOD-2008-12), jf. våpenforskriften § 98, jf. våpenloven § 31 fjerde ledd.

PST har behov for tilgang til våpenregisteret, og forutsetter at dette sikres også i nytt regelverk. Både formålet i ny våpenlov § 1, formålet med våpenregisteret i våpenloven § 36, samt EUs reviderte våpendirektiv artikkel 4 tilsier at PSTs ansatte vil ha tjenestemessig behov og således tilgang til opplysninger i registeret.

Av ny våpenlov § 36 annet ledd følger det at formålet med våpenregisteret er å behandle opplysninger for å gjennomføre kontroll med at reglene i våpenlov og forskrift blir fulgt, samt for å sikre en forsvarlig våpenforvaltning. Dette fremgår også av forskriften § 13-2 annet ledd. Vi bemerker videre at det fremgår av formålsbestemmelsen i ny våpenlov (§1) at formålet med loven er å trygge samfunnet mot uønskede hendelser med våpen og fremme en trygg våpenbruk.

I EUs reviderte våpendirektiv artikkel 4 står det at registeret skal være tilgjengelig for myndigheter med kompetanse til å forebygge, etterforske, avsløre eller straffeforfølge straffbare handlinger eller fullbyrde strafferettslige sanksjoner i en periode på 30 år etter at det aktuelle skytevåpenet eller de aktuelle vitale delene er destruert.

Tjenesten mener at det bør fremgå klart av forskriften eller forarbeider hva som i denne sammenheng menes med tjenestemessig behov, herunder hvor vidt formålsbestemmelsene rekker vedrørende dette.

Vi antar for øvrig at tilgangen til registeret også følger av forslaget til forskriftens § 13-4 om utlevering av opplysninger, som også kan gis i form av direkte søk. PST ønsker at det klargjøres hvilke tilgangsbestemmelse som vil gjelde for tjenesten.

Kapittel 7. Krav til alder og personlege eigenskapar for å kunne erverve og ha skytevåpen, våpendelar og ammunisjon

§ 7-6 Utfyllande føresegner for skikkavurderinga

I ny våpenlov § 16 er det lagt opp til at vandel, som etter gjeldene rett er en del av skikkethetsvurderingen, nå blir et selvstendig vilkår for å kunne erverve og inneha skytevåpen, våpendelar og ammunisjon. Dette reguleres nærmere i forslaget til forskriften §§ 7-4 og 7-5. Når det gjelder skikkethetsvurderingen, som skal foretas etter bestemmelsen, forskriftsfestes det i § 7-6 hva som kan anses som relevante opplysninger i denne vurderingen.

Det fremgår av bestemmelsens siste ledd at «Det kan leggjast vekt på opplysningar politiet mottar frå Politiets tryggingsteneste».

PST mener det er positivt at det nå forskriftsfestes at opplysninger politiet mottar fra tjenesten kan vektleggast i skikkethetsvurderingen.

PST vil i denne sammenheng belyse noen utfordringer tjenesten har ved å dele opplysninger til dette formålet. Opplysninger PST besitter er i all hovedsak gradert etter sikkerhetsloven, og kan ikke tas inn i et ugradert forvaltningsvedtak i våpensaken med

partsinnsyn osv. PST kan så langt det er mulig formulere en begrunnelse basert på eventuell ugradert informasjon som kan tas inn i politiets/våpenkontorets vedtak/begrunnelse. I enkelte saker kan det være flere opplysninger og i andre vil det være svært få.

For disse tilfellene bør det utarbeides rutiner for hvordan utvekslingen av opplysninger fra PST til våpenkontorene skal foregå og klargjøres hvor mye som kreves for å begrunne et avslag eller tilbakekall av våpentillatelse.

Dersom PST utelukkende sitter på graderte opplysninger som det ikke er mulig å få avgradert, vil man ikke ha et egnet system etter gjeldende rett til å benytte disse opplysningene som grunnlag for avslag og tilbakekall. Man må isåfall få på plass hjemler for et system der kun en kort uttalelse fra PST er tilstrekkelig uten noen nærmere begrunnelse eller eventuelt et system med et åpent vedtak med en begrunnelse som det gis innsyn i og en gradert del som det ikke gis innsyn i.

I enkelte saker kan det at det er PST som gir opplysninger som innebærer et avslag eller tilbakekall være en gradert opplysning i seg selv, også selv om det ikke er innsyn i hvilke opplysninger PST besitter om vedkommende. I slike tilfeller vil det være utfordrende å avslå en våpensøknad dersom det ikke finnes andre avslagsgrunner enn opplysninger gitt av tjenesten. Dette kan potensielt være de mest alvorlige sakene, der behovet er størst.

For å få til et fullverdig system, også for sistnevnte saker, må det etableres et system der skikkethetsvurderingen fremkommer som en ubegrunnet helhetsvurdering der det kun konkluderes med et ja eller nei, slik det gjøres eksempelvis i akkrediteringssaker.

I et slikt system ville all dokumentasjon og notoritet bli ivaretatt av PST og forevises EOS-utvalget ved behov for etterkontroll.

PST imøteser et nærmere samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet for å finne løsninger som sikrer god saksbehandling i disse sakene.

Kapittel 10 Inn- og utførelse av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 10-16 Mellombels innførelse av skytevåpen, våpendelar og ammunisjon i samband med trykingsoppdrag

Bestemmelsen regulerer innførelse av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon i forbindelse med sikringsoppdrag. Forslaget til ny § 10-16 i forskriften er en videreføring av § 72 i dagens forskrift uten at det er foretatt materielle endringer.

Bevæpning av utenlandske livvakter

Dagens våpenforskrift § 72 har sin opprinnelse fra rundskriv G-61/84 – utenlandske livvakters adgang til å medbringe skytevåpen under oppdrag i Norge. I rundskrivet fremgår blant annet følgende: «Av praktiske grunner antar man at overvåkingssjefen også bør ha ansvaret for klarering av disse sikkerhetsvaktene».

Intensjonen i bestemmelsen var å sikre en lik praksis i bevæpningen av utenlandske sikkerhetsvakter. I forskriften, som sist ble endret i 2019, har det i § 72, tredje ledd, kommet inn at:

«Utenlandske borgere som ønsker å medbringe skytevåpen med tilhørende ammunisjon for utførelse av andre sikringsoppdrag i samsvar med overenskomst med fremmed stat

for inntil tre måneders varighet i Norge, skal forut for innreisen ha innhentet samtykke fra Politidirektoratet».

Etter PSTs mening fremstår det noe uklart hva som ligger i begrepet «andre sikringsoppdrag», men vi antar at dette eksempelvis kan være nordiske politisamarbeidsavtaler i antiterrorssammenheng, der nordiske spesialstyrker kan bistå hverandre i forbindelse med en terroraksjon eksempelvis på en passasjerbåt i Skagerak.

I bestemmelsen er det PST og POD som kan gi samtykke til å bevæpne utenlandske borgere i forbindelse med sikringsoppdrag.

PST har imidlertid erfart at det har blitt stilt spørsmål ved om også Forsvaret har myndighet til å gi tillatelse til å bevæpne utenlandske sikkerhetsvakter. Hjemmelen som har vært anført for dette er en bestemmelse i NATO SOFA.

Etter PSTs forståelse av traktaten gjelder denne eksempelvis militære allierte styrker som bistår Norge ved en internasjonal krise, samt større NATO-øvelser der utenlandske styrker opererer med egne våpen i militær sammenheng. Under slike øvelser kan det ankomme flere tusen utenlandske soldater som er bevæpnet, og det vil være u hensiktsmessig at PST eller POD skal utferdige individuelle våpentillatelser for hver enkelt av disse.

Vi er derfor av den mening at traktaten ikke var tiltenkt situasjoner der sivilkledde, militære livvakter opptrer med skjult våpenbæring og skarp ammunisjon for å utøve personsikring av eksempelvis utenlandske forsvarssjefer. Etter vår mening er dette en politioppgave, på ikke-militært område, og i direkte kontakt med sivile borgere. En omvendt forståelse/tolkning mener vi ville tendere til å være i strid med Grunnlovens prinsipper om ikke å benytte militær makt mot eget lands borgere.

Departementet har tidligere blitt orientert om problemstillingen, samt besvart vår henvendelse om avklaring av spørsmålet. Etter PSTs mening bør det inntas i forarbeider eller forskriften hvordan regelverket skal forstås, slik at det for fremtiden ikke vil være uklarheter her.

Utførelse av skytevåpen etc.

Bestemmelsen (§ 10-16) gjelder for utenlandske livvakter og ambassadepersonell.

Våpenforskriften sier imidlertid ikke noe om utførelse av skytevåpen mv. i forbindelse med sikkerhetsoppdrag, eksempelvis når PSTs livvaktjeneste er på utenlandsoppdrag. Etter vår mening bør den nye forskriften inneholde en generell hjemmel for slik utførelse. Dette vil forenkle den administrative saksbehandlingen opp mot politiet, tollvesenet og UD, primært for utførelse til land utenfor Schengen-/Prüm-samarbeidet.

PST bemerker for øvrig at PST i bestemmelsen er omtalt som «Politiet si tryggingsteneste», mens betegnelsen ellers i forskriften er «Politiets tryggingsteneste».

Kapittel 1 Definisjoner, saklig og stedlig virkeområdet

§ 1-1 Definisjoner

I § 1-1 i ny forskrift er det opplistet definisjoner av våpen og våpendeler mv. PST vil knytte noen kommentarer til forslaget til definisjon av våpendel.

For tjenestens del har definisjonen betydning blant annet for forslaget til ny forskrift § 10-10 om utførelse av våpendeler mv. og bestemmelser i kapittel 9 om næringsvirksomhet og merking. Merknadene her må således ses i sammenheng med nevnte bestemmelser.

I prop. 165L (2016-2017), fremgår det under merknader til de enkelte bestemmelsene (s. 80): at «Definisjonen av våpendel i nr. 3 er gjort videre enn i gjeldende våpenlov § 2 og omfatter for det første alle typer gjenstander som er laga til bruk i skytevåpen, som til dømes pipe, låskasse, sluttstykke, avtrekkarmekanisme, våpenmagasin, flammedempar, **lyddempar, kikkertsikte og skjefte**» (vår utheving). Også i høringsnotatet til forskriften er det fremholdt at definisjonen nå er gjort mer omfattende for å dekke flere våpentyper enn etter gjeldene rett.

PST kan imidlertid ikke se at uttalelsen fra forarbeidene til loven er fulgt opp i bestemmelsen om definisjon av våpendeler da de delene vi har fremhevet ikke er inntatt i definisjonene av våpendel. PST kommer tilbake til betydningen av dette under merknadene til § 10-10.

Kapittel 2. Løyve- og meldeplikt for skytevåpen, våpendelar og ammunisjon

§ 2-3 Skytevåpen som er fritakne fra løyveplikt

Bestemmelsen gjelder skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt. PST har noen kommentarer til bestemmelsens punkt 2-3 nr. 8 som gjelder svartkruttvåpen produsert før 1890.

Departementet foreslår å videreføre gjeldene rett om fritak for løyve- og registreringsplikt for svartkruttvåpen som er produsert før 1890. Som påpekt i høringsnotatet kan imidlertid flere svartkruttvåpen som er produsert før 1890 skyte ferdigladde patroner, noe som medfører at de kan ha større skadepotensial enn de som ikke kan det. Departementet ber spesielt om innspill til om slike våpen derfor bør omfattes av løyve- og registreringsplikt.

I en tid hvor våpenlovgivningen stadig strammes inn, antar tjenesten at kriminelle vil søke å utnytte de mulighetene som fins for å få tak i skytevåpen. Gamle (antikke) våpen vil etter vår mening således kunne være av interesse for kriminelle, selv om slike våpen for de fleste oppfattes som uaktuelle. Spesielt vil dette gjelde for våpen som kan skyte ferdigladde patroner selv om de er produsert før 1890. Det betyr imidlertid ikke at ammunisjon til slike våpen er godt tilgjengelig, om tilgjengelig overhodet.

På bakgrunn av ovennevnte mener PST at skytevåpen (alle typer) som er produsert før 1890 og som kan skyte ferdigladde patroner, bør omfattes av løyve- og registreringsplikt dersom ammunisjon i våpenets kaliber fortsatt er tilgjengelig for kjøp eller der det er mulig å tilvirke patroner selv (hjemmelading).

§ 2-4 Våpendelar som er underlagt løyve- eller meldeplikt

Bestemmelsen omhandler våpendeler som er underlagt løyve og meldeplikt. I bestemmelsens tredje ledd er det gjort unntak for krav til løyve for nærmere bestemte våpendeler, i nærmere beskrevne tilfeller.

PST mener at det her bør klargjøres at unntakene i tredje ledd gjelder ved erverv fra forhandler/næringsvirksomhet. Det bør fremgå i forskriften eller forarbeidene at for kjøp/salg mellom privatpersoner gjelder løyveplikt (men uten behovsprøving).

Tjenesten bemerker at utvikling av teknologi innen 3D-printing, CNC-verktøy og annen teknologi gir en økt bekymring for at utstyr som nevnt i bestemmelsen kan brukes til å fremstille våpen som kan bli brukt i alvorlig kriminalitet og terrorangrep. PST viser her til at gjerningspersonen bak terrorangrepet i Halle i Tyskland, høsten 2019, hadde laget flere våpen basert på nevnte teknologi og opparbeidet kunnskap. Det er mye tilgjengelig informasjon på nett med instruksjonsvideoer, manualer etc. om hjemmelagde våpen. Videre finnes det våpendeler som ikke er regulert overhodet. Som eksempel nevnes deler til avtrekkesmekanismer, fjærer, tennstempel, sikringspinner og skruer (som kun er laget for våpen).

Det er sannsynlig å tro at 3D-printede våpen brukt i fremtiden mest trolig vil være en hybrid mellom ikke-regulerte våpendeler og «hjemmelagde»/3D-printede deler. Vi har også grunn til å tro at det sannsynligvis vil komme billigere og mer brukervennlig teknologi, som vil kunne senke terskelen for å kunne fremstille gode hjemmelagde våpen. Ved å begrense tilgangen til samtlige våpendeler vil man derfor begrense dette mulighetsrommet i fremtiden.

PST ser at dette vil kreve ressurser i form av et kontrollregime. Tjenesten påpeker derfor at det bør vurderes om det er mulig å tillate erverv av våpendeler kun til de våpen man er eier av (har våpenkort på). Dette kan gjøres ved at våpenkort må dokumenteres ved erverv fra forhandler/næringsvirksomhet. En forutsetning for dette er at det kun er godkjente forhandlere som kan selge våpendeler. Dette kan for øvrig også bidra til å luke vekk mindre seriøse og «private» aktører på området.

Kapittel 3. Våpentyper det ikke kan gjevast løyve for

§ 3-5 Våpendelar og ammunisjon

Bestemmelsen omhandler hvilke våpendeler og ammunisjon som krever særskilt løyve fra politiet.

Etter PSTs vurdering synes det å være noe uoverensstemmelser mellom § 3-1 tredje ledd hvor det sies at løyve kan gis i medhold av våpenlovens § 10 og 12, og § 3-5.

I og med at det i § 3-1 gis åpning for å gi løyve for skytevåpen i kaliber 12,7x99, 5,7x28 eller 4,6x30 i medhold av våpenloven § 12, bør det samtidig være åpning for at det også kan gis løyve til ammunisjon i disse kalibrene (jf § 3-5 første ledd, tall 4) i medhold av våpenloven § 12.

PST mener at gjeldende praksis og hovedregel fortsatt må være at det ikke vil bli innvilget løyve til hverken skytevåpen eller ammunisjon i kalibrene nevnt over selv om det åpnes for dette i medhold av våpenloven § 12. Grunnlaget for å endre praksis kan imidlertid være aktuelt dersom skytevåpen og ammunisjon i fremtiden utvikles til andre formål enn til politi og forsvar, eksempelvis til sportsskyting.

Kapittel 4. Erverv av skytevåpen, våpendelar og ammunisjon til jakt, sportsskyting eller samling

§ 4-1 Halvautomatiske rifler til jakt

Bestemmelsen gjelder hvilke halvautomatiske rifler som kan erverves til jakt. Det foreslås å erstatte dagens ordning hvor det er forskriftfestet hvilke våpenmodeller som kan erverves, til at våpenmodeller som oppfyller generelle krav til våpentypen skal være lovlige, uten krav til særskilt godkjenning.

Departementet påpeker at en ulempe med å sette slike generelle vilkår for godkjenning er at det i noen tilfeller kan være vanskelig å fastslå om den konkrete våpenmodellen oppfyller kravene. Departementet ber derfor spesielt om innspill på eventuelt andre måter å fastsette krav til lovlig våpentype til jakt.

PST er enig i at det i denne sammenheng kan være utfordrende å utforme regler med et tydelig skille mellom lovlige og ulovlige våpen. Hensikten må først og fremst være å begrense skytevåpen med potensielt stor kapasitet i størst mulig grad, og samtidig oppfylle en jegers behov for å kunne avfyre raske oppfølgingsskudd mot dyret. Vi er av den oppfatning at de fleste behov innen jaktformål vil være dekket med de foreslåtte begrensningene i § 4-1. Forskrift om utøvelse av jakt og fangst sier også det ikke er tillatt med mer enn tre skudd i magasinet og ett i kammeret for halvautomatiske våpen på storviltjakt. Videre er det ikke tillatt å bruke våpen av militær karakter. Tjenesten er ikke kjent med hvor utbredt det egentlige behovet for halvautomatiske jaktrifler er og i hvilken grad et strengere regime vil være inngripende i jegerens valgmuligheter.

Det kan være et alternativ å innføre forbud mot halvautomatiske våpen til jakt som kan ha utvendig synlige magasiner. Dette innebærer at man kun tillater typiske jaktrifler med en svært begrenset intern magasinkapasitet. Etter vår forståelse vil dette kunne gjennomføres i tråd med forskrift om jakt og fangst.

Videre mener PST at det bør vurderes å tilføre i forskriften at skytevåpen som er av militær karakter, eller *som ved enkle modifiseringer kan fremstå med et militært preg*, ikke er tillatt. Slike modifiseringer kan for eksempel være utstyr som er typisk brukt i politi/militær sammenheng (spesielle siktemidler, lysutstyr, kolbetyper, bærehåndtak, reimer etc). Det vil kunne dekke skytevåpen av samme art som eksempelvis Ruger Mini-14, som heller ikke er typiske jaktvåpen.

Det kan fortsatt være utfordrende å tydeliggjøre hvilke halvautomatiske våpen som kan godkjennes til jakt og dette må i siste instans vurderes konkret av saksbehandler. Det kan derfor være enklere dersom det for eksempel avkreves dokumentasjon med bilder av våpenet det søkes om for å kunne avgjøre dets lovlighet. I denne sammenheng bør det vurderes om forskriften bør være tydelig på at det er strengere kriterier for å få innvilget en halvautomatisk rifle enn en med repetermekanisme når man søker om å erverve våpen til jakt.

§ 4-11 Talet på løyvepliktige skytevåpen og våpendelar som kan ervervast til samling

Bestemmelsen omhandler hvor mange skytevåpen og våpendeler det er tillatt å erverve til samling. I bestemmelsen videreføres gjeldene rett, men det er satt en øvre grense på 100 komplette løyvepliktige skytevåpen.

Etter PSTs mening kan det være viktigere at våpen som ønskes i samling dekkes av samlingsformålet (samlergodkjenningen) fremfor å begrense antall våpen. For de med samlersstatus anses det ikke å være stor forskjell på om en samling innehar 25, 50, 100 eller flere våpen. Det vesentlige er at samlere kan inneha et betydelig antall skytevåpen. Det bør derfor vurderes strengere regler for oppbevaring og oppfølging av våpensamlere gitt den mengden våpen de kan besitte i private hjem. Det vises her til at det under politioperasjonen Op Bonanza, som pågikk i 2015-2018 ble avdekket mislighold hos flere personer i «samlermiljøet».

PST mener videre at det bør vurderes om det bør inntas et punkt i bestemmelsen som omhandler krav til medlemskap, aktivitet og opplæring slik at de krav som gjelder for å kunne bli godkjent samler presiseres i forskriften.

§ 4-14 Ammunisjonssamling

Bestemmelsen regulerer ammunisjon til samling, og forskriftsfester i hovedsak kravene til godkjenning av patronsamlere som i dag fremgår av rundskriv fra Politidirektoratet, med noen endringer.

PST mener det er positivt at det forskriftsfestes at ammunisjon utover håndvåpenammunisjon (forbudt ammunisjon etter våpenloven), som eksempelvis bombekastergranater, artillerigranater og lignende nå blir løyvepliktige. Etter vår mening bør det også omfatte all øvrig og tyngre ammunisjon som eksempelvis raketter, missiler, miner osv. (i praksis ammunisjonsartikler som opprinnelig er laget for militær bruk).

Ammunisjonsartikler som bombekastergranater, artilleriprosjektiler, håndgranater, geværgranater osv. er, selv om de er fri for eksplosiver (uten tennmiddel og drivmiddel), fortsatt brukelig for personer med onde hensikter. Det er verdt å merke seg at disse fortsatt har en bøsning (kropp) med eksempelvis splintvirkende egenskaper. Slike ammunisjonstyper kan raskt og enkelt modifiseres ved å fylle de med hjemmelagde eksplosiver og en improvisert tenner. De kan derfor være gjenstand for improvisert bruk med kriminell hensikt og et alvorlig skadepotensiale.

Bestemmelsen om ammunisjonssamling bør etter vårt syn også omfatte øvingsversjoner av skarp ammunisjon da disse ofte er identisk produsert, men allerede har en inert (kald) fylling. Enkelte øvingsversjoner av skarp ammunisjon kan inneholde markeringsmidler for å markere treff under skyting (smell, røyk, lys e.l.).

Det bør videre vurderes om det for ammunisjon over kaliber 12,7 mm bør være krav om adekvat kompetanse for det som inngår i samlingen. Bakgrunnen for dette er faren for at slike gjenstander kan inneholde mindre eksplosive ladninger selv om de selges som «kalde».

§ 5-4 Erverv og innehav av skytevåpen på grunnlag av arv eller minneverde

Bestemmelsen omhandler erverv av skytevåpen på av grunnlag arv eller «minneverde», og viderefører gjeldene rett, med noen endringer. Det blir strengere krav for erverv av pistol eller revolver på dette grunnlaget ved at det bare kan gis til personer som allerede har våpentillatelse på tilsvarende våpentyper.

Etter PSTs mening er det positivt at dette som utgangspunkt gjelder godkjente våpen til jakt, samt at det gis strengere krav for erverv av pistol/revolver på dette grunnlaget.

PST ser at slike våpen vil ha en affeksjonsverdi for familier, men mener samtidig at det er uheldig at våpen kan erverves uten behov/grunnlag (jakt eller sportsskyting).

Etter PSTs mening bør det derfor i tillegg til krav om «våpendugleik», stilles krav om vandel/skikkethet og tydelig fremkomme av våpenkort at våpen er tillatt å inneha, men ikke bruke av arvtager (dersom en ikke allerede har våpen på bakgrunn av andre behov).

Gitt at våpen som går i arv ikke er tillatt å bruke av arvtager bør det vurderes om de skal kreves deaktivert/plombert.

Kapittel 10 Inn- og utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

§ 10-10 Løyve for utførsel

Bestemmelsen gjelder løyve for utførsel av av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon og er hovedsakelig en videreføring av gjeldende rett.

PST har etter politiloven blant annet ansvar for å forebygge og etterforske brudd på eksportkontrollloven, sanksjonslova og lov om vedtak i FNs sikkerhetsråd.

Under gjeldende våpenlov og- forskrift er det flere våpendeler som kan kjøpes fritt i Norge, men hvor det kreves løyve fra Utenriksdepartementet (UD) etter eksportkontrollloven for å føre delen ut av landet. PST har de senere årene sett flere eksempler på tilfeller hvor utenlandske personer kjøper slike varer i betydelige mengder fra forretninger i Norge for ulovlig eksport uten lisen.

Varene det gjelder er primært lyddempere, men òg termiske våpensikter og i enkelte tilfeller kolber. Lyddemper og kolbe må kjøpes fra våpenforhandler med løyve, mens sikte også kan kjøpes fra andre forhandlere. Ved salg til en utlending som er midlertidig i Norge er det forhandleren som har plikt til å søke eksportlisens fra UD. Etter PST erfaring er det mange forhandlere som enten ikke er klar over, eller velger å se bort fra kravet, og som selger lisenspliktige varer i betydelige mengder til utlendinger selv om de vet eller burde ha visst at varene umiddelbart skal ut av landet.

PST har erfart at personer fra Russland, Hviterusland og Ukraina har eksportert betydelige mengder slike varer ulovlig fra Norge, i tillegg til forsøk på eller gjennomføring av ulovlig eksport av personer fra andre land. Om varene havner i nevnte land medfører dette brudd på både eksportkontrollloven og sanksjonslova.

Etter det PST kjenner til er det ikke grunn til å tro at varene er tiltenkt lovlig salg gjennom forhandlere med løyve i utlandet, og dette bidrar dermed videre til brudd på våpenlovgivningen i andre europeiske land der salg av slike varer er regulert. Dette er også til hinder for at Norge overholder de internasjonale forpliktiktelsene som ligger til grunn for eksportkontrollloven og sanksjonsforskrifter. Lyddempere og kolber er hovedsakelig produsert i Norge av virksomheter som har egen lovlig eksport til en rekke land, og ulovlig eksport bidrar til å undergrave det lovlige markedsgrunnlaget til disse virksomhetene.

Som nevnt under våre merknader til § 1-1, var PST, på bakgrunn av ovennevnte problemstilling, positive til de endringene man anså skulle komme i ny våpenlov. Det vises til uttalelsene i forarbeidene til ny våpenlov angående definisjon av våpendel.

Etter PSTs forståelse ville definisjonen omtalt i forarbeidene, medført at det ikke lenger ville være mulig å kjøpe blant annet lyddempere fritt over disk i Norge for ulovlig eksport, men at det ville være krav om våpenløyve eller annen type registrering for å kjøp av slike varer.

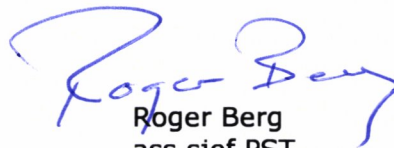
PST kan ikke se at våpenforskriften, slik den nå er foreslått, vil bøte på ovennevnte problemstilling. Det er ikke stilt krav om løyve eller melding ved kjøp av de omtalte våpendelene, slik at de fremdeles vil være enkle å få tak i. Det er heller ikke krav om løyve til næringsvirksomhet med skytevåpen for å selge lyddempere, men dette er

erstattet med meldeplikt (forslagets § 9-2). Etter PSTs mening vil forslaget videre bidra til en forverring av problemet da en risikerer å åpne for forhandlere som ikke har tilstrekkelig kjennskap til våpenloven eller eksportkontrollloven.

Det kan være ulike måter å regulere denne omsetning på uten at det medfører uakseptabel byrde for forvaltningen, næringslivet og våpenbrukere.

I forslaget til forskriften §10-10 er det videre vist til krav om løyve fra UD for eksport av «skjefte til skytevåpen og anna tilbehør til skytevåpen, som nevnt i vedlegg I til [Eksportkontrollforskriften]». En kan etter PST sin erfaring ikke regne med at de som skal forholde seg til våpenforskriften ut fra dette skjønner at «anna tilbehør» inkluderer lydempere og enkelte typer sikte, eller at forhandlere i mange tilfelle er den som er pliktig til å skaffe løyve til eksport fra UD. Uavhengig av eventuell regulering av salget av slike varer mener PST at det her er behov for å presisere teksten, og imøteser samarbeid med UD om dette.

Etter PSTs mening kan det være hensiktsmessig at kurs for løyvehaver godkjent av POD etter § 9-3 bør inneholde grunnleggende kunnskap om eksportkontrollregelverket og løyvehaver sitt ansvar for eksportlisens i visse tilfeller.

Roger Berg
ass.sjef PST